

Ο ΤΡΙΤΟΣ ΔΡΟΜΟΣ, ΑΠΑΤΗ Ή ΛΥΤΡΩΣΗ (Β΄ ΜΕΡΟΣ)

Τα διλήμματα είναι αναπόφευκτα στη ζωή του ανθρώπου, αφού η ανάγκη επιλογής μεταξύ αλήθειας και ψέματος, ωραίου και άσχημου, καλού και κακού, και γενικά μεταξύ δυο αντίθετων δρόμων ανακύπτει ουκ ολίγες φορές. Η ύπαρξη όμως δυο μόνο επιλογών τύπου άσπρο – μαύρο δεν ικανοποιεί πάντοτε τις ανθρώπινες απαιτήσεις. Αυτό συμβαίνει διότι ενώ θέλουμε το θετικό αποτέλεσμα που θα επιφέρει η πορεία στον ένα δρόμο, η πορεία στον άλλο δρόμο είναι πιο εύκολη και δελεαστική, εξ' ου και η μετατροπή μιας απλής επιλογής σε δίλημμα. Για τη λύτρωση του ανθρώπου από διλήμματα αυτής της μορφής αλλά και από την άβολη ή και ενοχλητική αίσθηση των ηθικών υπερβάσεων ή παραβάσεων, ανέκυψε η ανάγκη για έναν τρίτο δρόμο, ως λύσης και όρου μαζί.

Συνήθως, όταν προκύπτουν διλήμματα αυτής της μορφής που πιέζουν επιτακτικά τους υποκείμενους σ' αυτά, παρουσιάζονται και επίδοξοι μεσσίες με δελεαστικές προσφορές για την επίλυση των διλημμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις οι τρόποι που συστήνονται προς εφαρμογή αποδεικνύονται αναποτελεσματικοί ή και άχρηστοι, καθώς αποτελούν προσπάθειες εκμετάλλευσης της συγκυρίας και εξαπάτησης των ενδιαφερομένων, με λύσεις κενές περιεχομένου. Ο τρίτος δρόμος συγκαταλέγεται στα σύγχρονα αντικείμενα μεσσιανικών προσφορών, προς κάλυψη των αναγκών διαχείρισης διλημμάτων και ως εκ' τούτου ενέχει τον κίνδυνο της απάτης αντί της αναμενόμενης λύτρωσης.

Σημαντικό ρόλο στην αυθεντικότητα και αποτελεσματικότητα του τρίτου δρόμου παίζουν οι συνθήκες υπό τις οποίες αυτός θα διαμορφωθεί. Όταν επικρατεί ή προωθείται έντονα, η ιδέα ότι δεν είναι όλα μαύρο ή άσπρο, ή ότι ο δρόμος που ακολουθούμε δεν οδηγεί σε μια μόνο κατεύθυνση, αλλά μπορεί να μας βγάλει και αλλού, ο τρίτος δρόμος δεν θα είναι ξεκάθαρος. Υπό αυτές τις συνθήκες, θα εμπεριέχει πολλά χρώματα και θα οδηγεί σε πολλές κατευθύνσεις, μεταθέτοντας την τελική επιλογή για κάποια στιγμή στο μέλλον.

Από την άλλη πλευρά, αν πρυτανεύει η τάση για ξεκάθαρη πορεία και απτά αποτελέσματα, τότε οι προδιαγραφές του τρίτου δρόμου θα είναι σαφείς, συγκεκριμένες, με ισχυρή δόση επιτήρησης και ελέγχου. Ένας τέτοιος δρόμος τις περισσότερες φορές δεν είναι άνετος για τις όποιες προσωπικές υπερβολές ούτε επιεικής με τις αντίστοιχες ελλείψεις. Υποχρεώνει τον υποψήφιο οδοιπόρο να ακολουθεί πιστά τη χάραξή του, αλλά από την αφετηρία τον ενημερώνει για τον προορισμό, ενώ το αποτέλεσμα είναι προδιαγεγραμμένο και χρονικά προσδιορισμένο.

Στην πρώτη περίπτωση αυτή του θολού τοπίου, ο τρίτος δρόμος έχει φαινομενικά, σχεδόν μηδενικό βαθμό δυσκολίας, αφού προσφέρει επιλογές που προσαρμόζονται στα θέλω του οδοιπόρου και όχι στις απαιτήσεις του διλήμματος. Στην ετέρα περίπτωση αυτή της ξεκάθαρης πορείας, ο τρίτος δρόμος έχει υψηλό βαθμό δυσκολίας ως επί το πλείστον, για όσους πάσχουν από αδυναμία συναντίληψης και συνεννόησης. Και οι δυο παρατιθέμενες περιπτώσεις ενέχουν τον κίνδυνο το ποθούμενο αποτέλεσμα να μην έρθει έτσι όπως αναμενόταν ή με τον τρόπο που σχεδιαζόταν ή και να μην έρθει ποτέ.

Συγκριτικά εκ των προδιαγραφών, είναι εμφανές πως αν ο άνθρωπος επιλέξει την περίπτωση του θολού τοπίου, έχει πολύ περισσότερες πιθανότητες να εκτραπεί σε απάτη, απ' ότι αν επέλεγε την περίπτωση της ξεκάθαρης πορείας. Παρά τον κίνδυνο απάτης που ελλοχεύει στον τρίτο δρόμο του θολού τοπίου, αλλά και την αβεβαιότητα και την ανασφάλεια που τον χαρακτηρίζουν, οι σύγχρονοι οδοιπόροι τον επιλέγουν με ιδιαίτερη ευκολία. Αντίθετα, ο τρίτος δρόμος της ξεκάθαρης πορείας αν και οδηγεί τις περισσότερες φορές, στη λύτρωση, δεν είναι ιδιαί-

τερα δημοφιλής. Ουσιαστικά αυτός ο ίδιος είναι η λύση καθώς προδιαγράφει μια πορεία προς θετικά αποτελέσματα και θέτοντας αυτούς που τον επέλεξαν σε τροχιά εξομάλυνσης των σχέσεών τους με τους άλλους, αλλά και με τον ίδιο τους τον εαυτό.

Στο σημείο αυτό εμφανίζεται άλλη μια **κλασσική περίπτωση εγκλωβισμού του μεταμοντέρνου ανθρώπου σε μια εξίσωση που οι τιμές των μεταβλητών της είναι περιορισμένες σε ένα σύνολο που δεν δύναται να δώσει τιμές λύσης της εξίσωσης. Η αδυναμία συναντίληψης και συνεννόησης ορίζει το ένα μέρος των τιμών του συνόλου, ενώ το άλλο ορίζεται από τους θολούς και απατηλούς τρίτους δρόμους. Και τα δυο αυτά υποσύνολα υφίστανται γιατί το ένα υποστηρίζει την ύπαρξη του άλλου. Κατά συνέπεια η εξίσωση παραμένει άλυτη αφού η λύση της θα σήμαινε την εξαίρεση είτε της μίας από τις δυο ομάδες τιμών ή και των δυο.**

Όταν η **άλυτη εξίσωση** προβάλλει συνεχώς στην καθημερινότητά μας τότε όντως έχει επιβληθεί ως **τρόπος ζωής**. Κι αν η ζωή μας είναι μια **άλυτη εξίσωση, τότε ποτέ δεν θα μπορέσουμε να νιώσουμε ικανοποίηση ή ευχαρίστηση** για το πως ζούμε. Πάντα κάτι θα μας λείπει, πάντα κάτι θα μας ενοχλεί, πάντα κάτι θα μας αφαιρεί αυτά που θα θέλαμε, **πάντα θα υπάρχει κάτι άλλο που δεν το πετυχαίνουμε** γιατί οι τιμές στην εξίσωση της ζωής μας είναι πεπερασμένες και κενές λύσεων. Και αναπόφευκτα, **όσο παραμένει άλυτη η εξίσωση της ζωής μας, προστίθενται όλο και περισσότερες μεταβλητές** που κι αυτές με τη σειρά τους λαμβάνουν τιμές από σύνολα που δεν προσφέρουν λύσεις.

Κατ' αυτόν τον τρόπο **κάθε άλυτη εξίσωση της ζωής του ανθρώπου μετατρέπεται σε μια αλυσίδα προβληματικών καταστάσεων** οι οποίες καθιστούν τον απεγκλωβισμό του ένα δυσεπίλυτο αν όχι άλυτο, πρόβλημα. **Λόγω δε, της πολυπαραγοντικότητάς του η επίλυση δεν επιτυγχάνεται με την ανάκτηση μίας ή κάποιων ορθών τιμών αλλά με την ανάκτηση όλων στο σύνολό τους.** Όσο κι αν, αυτή η προοπτική φαντάζει αδύνατη, **είναι ενθαρρυντικό να γνωρίζουμε ότι** όπως από τη μια τιμή μη λύσης εξαρτάται μια άλλη, έτσι και μια τιμή λύσης δύναται να ανασύρει και μια άλλη τιμή λύσης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της συνθήκης αποτελεί η περίπτωση της γέννησης και της ζωής του Χριστού επί της Γης. Και τότε την εποχή της γεννήσεως Του η ανθρωπότητα βρισκόταν εγκλωβισμένη σε έναν λαβύρινθο **προβληματικών καταστάσεων** που η μια συντηρούσε ή πυροδοτούσε την άλλη. Φτώχεια, δουλεία, παρανομία, αδικία, κακία, αρρώστιες, λοιμοί και λιμοί, δεισιδαιμονίες, πόλεμοι, θάνατος, ήταν κάποιες από τις **μεταβλητές χωρίς τιμές λύσης.** Γι' αυτές τις μεταβλητές και για όλες τις υπόλοιπες **ο Χριστός όχι πλέον ως από μηχανής Θεός, αλλά ως Θεάνθρωπος, ήρθε να δώσει και να φανερώσει τιμές λύσης.**

Αγάπη, φιλαδελφεία, ελεημοσύνη, συμπόνια, περίθαλψη - θεραπεία, συγχωρητικότητα, δικαιοσύνη, καλοσύνη, ειρήνη, ανάσταση, και τόσοι άλλοι καρποί **φιλανθρωπείας και θυσιαστικής αγάπης, πρόσφεραν λύσεις απεγκλωβισμού του ανθρώπου.** Δεν έλυσαν όμως προβλήματα ζωής μόνο εκείνης της εποχής, αλλά και πολλά άλλα μέσα στο πέρασμα των αιώνων. Ακόμη και σήμερα, **αν οι καρποί της παρακαταθήκης του Χριστού τοποθετηθούν σωστά στα υφιστάμενα προβλήματα, δύνανται να διαμορφώσουν τον δυσεύρετο τρίτο δρόμο της Λύτρωσης.**

Είθε τη νέα χρονιά να εμπλησθούμε με τους άνωθεν δοσμένους καρπούς επίλυσης των άλυτων εξισώσεων της ζωής μας, και να βαδίσουμε στον αυθεντικό τρίτο δρόμο, με συνοδοιπόρους τη συναντίληψη και τη συνεννόηση.

09 Ιανουαρίου 2026
Στέλιος Κάλφας